

UGDYMO PLĖTOTĖS CENTRAS

Metodinė medžiaga

Tautinių mažumų gimtųjų kalbų programoms įgyvendinti

VERTINIMO IR ĮSIVERTINIMO PAVYZDŽIAI

Metodinę medžiagą parengė:

Jovana Šikšnian, Vilniaus „Santaros“ vidurinės mokyklos mokytoja metodininkė,
Ala Šuverova, Vilniaus V. Kačialovo gimnazijos mokytoja metodininkė

Lenkų kalbos pavyzdžius parengė

Danuta Szejnicka, Ugdymo plėtotės centro metodininkė

2012 m.

VERTINIMO PAVYZDŽIAI

Vertinimas yra integrali mokymosi dalis, o vertinimo būdai priklauso nuo tikslų.

Diagnostinis vertinimas:

pvz., testas (be pažymio), kūrybinis darbas, ŽSR (žinau, sužinosiu, reikia sužinoti), maršruto lapas.

Diagnostinis vertinimas taikomas, kai norima sužinoti, kaip sėkmingai mokinys išmoko temą ar skyrių. Šio vertinimo rezultatai, atsižvelgiant į iškilusius sunkumus, naudojami planuojant tolesnę veiklą.

Pavyzdžiai. Lenkų kalba

Test językowy

Podany test można wykorzystać podczas zajęć z języka, aby uczniowie doskonalili swoje umiejętności redagowania tekstów. Wówczas wraz z testem jest podana punktacja oraz ocena. Uczniowie po wykonaniu testu mogą wymienić się pracami i sprawdzić je nawzajem.

Maksymalna liczba punktów za test: 40. Ocena w skali dziesięciostopniowej.

Punkty	Ocena	Poziom
40	10	najwyższy
38	9	
36	8	podstawowy
33	7	
30	6	zadowalający
26	5	
22	4	
16	3	niedostateczny

Zadanie 1

W podanym tekście popraw błędy ortograficzne i interpunkcyjne (po 0,5 punktów).

Pisząc Krzyżaków autor wykożystał nie tylko dorobek Polskiej historiografii, ale tagże motywy zaczerpnięte z kultury lódowej, w spsób napozur niewidoczny je przetważajonc. Tak stałosię naprzykład z legendami o rycerzu – olbrzymie. Czeba było nie lada geniuszu aby z mroku historii wydobyć i przypomnieć współczesnym czynny człowieka obdażonego nie zwykłą siłą.

8 punktów

Zadanie 2

Przekształć tekst, zastępując w nim odpowiednie wyrazy podanymi związkami frazeologicznymi. Zredaguj go, dokonując odpowiednich poprawek językowych (po 1 punkcie).

Jan był człowiekiem uczonym i w najtrudniejszej sytuacji potrafił myśleć. W niebezpiecznych chwilach też się bał, ale wtedy szczególnie podobał się kobietom. Pewnego dnia spotkał Joannę, w której zakochał się, ta zaś robiła wszystko, aby się z nią ożenił. Jan opamiętał się w porę i uciekł.

Zaciągnąć do ołtarz; pójść po rozum do głów; chodząca encyklopedia; wziąć nogi za pas; mieć duszę na ramieniu; stracić głowę; zadurzyć się po uszy; poczuć co się święci.

8 punktów

Zadanie 3

Wyróżnione drukiem wyrazy obce zastąp słowami polskimi (po 1 punkcie).

Ostatni **spektakl** „Dziadów” **sprowokował** dyskusję. Odezwali się zarówno **profesjoniści** – mickiewiczolodzy, jak i zwyczajni **admiratorzy** dzieła Wieszcza. Przedmiotem **polemiki** była reżyserska wizja dramatu. Podzieliła ona dyskutantów na **antagonistów** i **protagonistów** zaprezentowanej koncepcji. Ale wszyscy uznali ją za ciekawą, choć raczej **eksperymentalną** niż bliską tradycji teatralnej.

8 punktów

Zadanie 4

Wyrazów podanych w nawiasach użyj we właściwym przypadku (po 1 punkcie).

Wakacje spędziliśmy z (przyjaciel). Byłoby bardzo przyjemnie, gdyby nie plaga (komar, szerszeń). Nie obyło się bez bolesnych (opuchnięcie, bąbel, pęcherz). Na szczęście z pomocą pospieszyli liczni wśród (wczasowicz) lekarze. Zebrali się na jednym polu namiotowym różni specjaliści: (dermatolog, chirurg, stomatolog). Dokuczała nam trochę ciasnota. Narzekały szczególnie rodziny z (dziecko). Ale do konfliktów nie dochodziło, chociaż spotkali się (mieszkaniec) całej Polski. Najwięcej było (wrocławianin). Nawet przyjechali goście z zagranicy: (Litwin, Czech, Słowak).

16 punktów

Pavyzdžiai. Rusų kalba

Маршрутный лист

Форма работы с маршрутными листами позволяет учителю запланировать весь объём работы по определённой теме. Учащийся, получив такой лист в начале изучения темы, может выбрать свой темп работы, видит, к какому результату он должен прийти, знает, каким образом его знания будут проверены. Данная форма работы относится к диагностическому оцениванию потому, что учащийся, сверяясь с маршрутным листом, видит, на каком этапе он находится и какой объём материала нужно еще освоить.

Маршрутный лист

Роман Ф. М. Достоевского
«Преступление и наказание»

Цель: Прочитать «Преступление и наказание» как роман-предупреждение.

Тема урока	Работа в классе	Домашнее задание
1. Жизнь и творчество Ф. М. Достоевского	Основные события жизни. Идеи произведений. «Бедные люди», «Записки из Мёртвого дома», «Униженные и оскорблённые», поздние романы	Конспект статьи в учебнике с. 59–61. С. 62–76 прочитать, ответить на вопросы на с.75
2. «Я – дитя века». Как всё начиналось	История создания и замысел романа «Преступление и наказание»	Собрать по тексту материал о Петербурге: пейзажи, сцены уличной жизни, интерьеры (краски, запахи, ощущения героя). (Сообщения).
3. Там, где рождаются теории. Петербург Ф.М.Достоевского	Петербург Пушкина и Гоголя Образ города в романе: пейзажи, сцены уличной жизни, интерьеры, экстерьеры.	Собрать по тексту: история семьи Раскольниковых, история семьи Мармеладовых. Каковы размышления героя об этом? Как он поступает? Ваши выводы о характере Раскольникова.
4. Когда зарождаются теории. «Потрясённый, выбитый из колеи герой»	Конфликт героя с миром. «Униженные и оскорблённые» в романе. Безысходность.	Перескажите статью Раскольникова (ч. 3, гл. 5), разговор с Соней (ч. 5, гл. 4). В чём суть теории? С.80 в.8! // Какова главная причина преступления? С. 78 в. 7, 8, 9. (Сообщения).
5.б. «Тварь ли я дрожащая или право имею?»	Теория Раскольникова и преступление. Образы Лужина и Свидригайлова.	С. 78 в. 1, 2, с. 79 в. 3–7, с. 80 в. 9, 2. Почему герой сделал «явку с повинной»?
7. «Солгал-то он бесподобно, а на натуре-	Крушение теории. Мучения героя. Раскольников и	Проанализировать эпизоды: первое посещение Р. Р. Сони

то и не сумел рассчитать»	Порфирий Петрович.	(ч. 4, гл. 4), второе (ч. 5, гл. 4), жизнь семьи Мармеладовых. В чём «правда» Сони Мармеладовой?
8. «Правда» Сони Мармеладовой	Освобождение от теории. Образ Сони Мармеладовой. Её «правда». Позиция автора.	Подготовка к сочинению/тесту/ игре
9.10. Сочинение/игра/тест		Прочитать в учебнике с.187–198. в.1–3.

Учащийся должен знать: основные этапы творчества Ф.Достоевского, замысел, сюжет, композицию романа «Преступление и наказание». Систему образов, проблематику, конфликт романа. Правила игры по разрешению конфликтов.

Должен уметь: анализировать и интерпретировать эпическое произведение, применять полученные знания в игре по разрешению конфликтов, играть и оценивать игру.

Formuojamasis vertinimas:

komentaras, kreditinis, kaupiamasis vertinimas, įsivertinimas, įsivertinimo lapas, vienas kito vertinimas, kaupiamasis balas, recenzija, aplankas (angl. *portfolio*) ir kt.

Pavyzdžiai. Lenkų kalba**Komentarze do prac pisemnych**

W procesie nauczania ważną rolę odgrywają też uwagi i komentarze nauczyciela do pracy ucznia. Zaleca się, aby komentowanie prac pisemnych ucznia było praktyką często stosowaną w szkole, gdyż wskazanie nie tylko wad, ale i zalet prac pisemnych jest pomocne w dalszym doskonaleniu umiejętności. W komentarzach powinno się:

1. Wskazywać mocne strony pracy, gdyż nawet w najsłabszej wypowiedzi można znaleźć pozytywne elementy, które można pochwalić. Wskazane zalety wzmocnią samoocenę ucznia i zachęcą do pracy.

2. Wskazując słabsze strony pracy, niedociągnięcia, które należałoby udoskonalic, należy porównywać je z kryteriami oceniania. (Kryteria oceniania prac pisemnych należy podać i omówić z uczniami przed rozpoczęciem pracy pisemnej).

3. Wskazać, doradzić, jak praca może być udoskonalona, aby uczeń mógł otrzymać wyższą ocenę. Jeżeli to nie jest praca kontrolna (patrz „Apibendrinamasis vertinimas“), to uczniowie powinni mieć możliwość poprawienia swej pracy. W ten sposób wzmacnia się ich motywację w dążeniu do lepszych wyników.

Po poprawkach można poprosić, aby uczniowie nawzajem ocenili i skomentowali swoje prace. Warto czasami poświęcić na to lekcje, gdyż dopiero oceniając innych, uczniowie lepiej rozumieją własne błędy.

Rozwinięcie tematu	Kompozycja	Styl	Język	Ocena
Autor z powodzeniem udowadnia tezę zawartą w temacie, iż patriotyzm nie pozostaje przeżytkiem XIX w. Swoje przywiązanie do ojczyzny można ujawniać w różny sposób. Autor wykazuje się przy tym znajomością literatury (np. <i>Trylogia</i> , <i>Kamienie na szaniec</i> , <i>Inny świat</i>) i nie stroni od własnych doświadczeń i obserwacji życia społecznego (np. udział	Widoczny jest zamysł kompozycyjny, którego się konsekwentnie przestrzega. Wypowiedź na ogół spójna. Akapity logicznie wyodrębnione, ale są nieliczne usterki w wewnętrznej strukturze akapitów.	Styl zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, nieliczne potknięcia stylistyczne nie umniejszają walorów pracy.	W większości poprawna składnia, nieliczne błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne.	Poziom podstawowy. Ocena - 7

<p>w akcjach charytatywnych, troska o dobro społeczne).</p> <p>Udoskonalenie: można by było przywołać więcej przykładów z własnych obserwacji-, a nawet skonfrontować różne punkty widzenia na ten temat. Można też wprowadzić rozważania na temat lojalności wobec ojczyzny.</p>	<p>Udoskonalenie: należy przemyśleć budowę akapitów, zwracając szczególną uwagę na logiczne wprowadzenie do akapitu. Można podać oryginalniejszy wstęp, np. cytaty, przypowieść filozoficzną, krótki obrazek.</p>	<p>Udoskonalenie: należy unikać wypowiedzi szablonowych, np. <i>Tak było, jest i będzie.</i></p>	<p>Udoskonalenie: należy powtórzyć zasady pisowni “nie” z czasownikami w języku polskim, odmianę rzeczowników z zakończeniem –anin (chrześcijanin), zasady interpunkcji przy równoważniku imiesłowowym zdania.</p>	
--	--	---	---	--

Pavyzdžiai. Rusų kalba

Одним из видов формирующего оценивания является накопительный балл. За выполненную работу учащийся всегда хочет получить оценку, но выполняемые учащимся виды работ неравнозначны по приложенным усилиям, поэтому учитель может использовать накопительную систему оценивания, а именно **большие и маленькие оценки**.

На уроках русского языка **большую оценку** можно получить за:

- любую контрольную работу;
- диктант;
- диагностический тест, оценочный лист;
- сочинение, изложение, отзыв, проект, дебаты, драматизацию;
- самостоятельную работу / письменный опрос, если продолжительность выполнения не меньше 25 минут;
- устное сообщение с презентацией или без (5–6 кл – не < 1 мин, 7–8 – не < 2–3 мин, 9–10 – не < 4–5 мин).

Маленькую оценку (три маленьких оценки приравниваются к одной большой) можно получить за:

- словарный диктант, выполнение упражнения у доски, иллюстрацию;
- тест, письменный опрос, самостоятельную работу, если продолжительность выполнения меньше 25 минут;
- сочинение-миниатюру, изложение-миниатюру, мини-проект;
- устное сообщение с презентацией или без (5–6 кл – не > 1 мин, 7–8 – не > 2–3 мин, 9–10 – не > 4–5 мин).

Apibendrinamasis vertinimas:

kontrolinis darbas, savarankiškas darbas, interpretacija, rašinys, debatai, projektas, testas, pranešimas.

Apibendrinamasis vertinimas taikomas mokymosi laikotarpio pabaigoje. Jo rezultatai įrašomi į dienyną, asmens bylą, brandos atestatą.

Pavyzdžiai. Lenkų kalba

Praca kontrolna z wiedzy o epoce romantyzmu

Ukladajac prace kontrolne, nalezy uwzględnic to, aby znalazly sie w niej pytania sprawdzajace nie tylko wiedzę ucznia, ale też umiejętnosci, takie jak analizowanie, interpretowanie i krytyczna ocena zdobytej wiedzy bądż wydarzeń.

<p>1. Podaj granice chronologiczne polskiego romantyzmu wraz z wydarzeniami, które im towarzyszą. Początek: Wydarzenie:..... Schyłek: Wydarzenie:</p> <p style="text-align: right;">4 punkty</p>	<p>Pytania sprawdzające wiedzę</p>
<p>2. Zaznacz 2 określenia, które można uznać za filozoficzne założenia romantyzmu: a) wiara w rozum, doświadczenie i wiedzę; b) kreowanie nastroju tajemnicy, grozy i niepokoju; c) zaufanie uczuciom, intuicji i wyobraźni; d) powrót do wzorców klasycznych i reguł antycznych; e) zachwyty postępem technologicznym i szybkim rozwojem cywilizacji.</p> <p style="text-align: right;">1 punkt</p>	<p>Pytania sprawdzające wiedzę i umiejętnosc interpretacji zdobytej wiedzy</p>
<p>3. Podaj definicje wskazanych pojęć oraz zilustruj je przykładami literackimi z epoki romantyzmu. Irracjonalizm..... Orientalizm Bohater romantyczny</p> <p style="text-align: right;">6 punktów</p>	<p>Pytania sprawdzające wiedzę oraz umiejętnosc analizowania</p>
<p>4. Z podanych twórców zaznacz czterech, którzy reprezentują epokę romantyzmu: Adam Mickiewicz, Jan Kochanowski, Zbigniew Herbert, Juliusz Słowacki, Honoriusz Balzak, Władysław Syrokomla, Ignacy</p>	<p>Pytania sprawdzające wiedzę</p>

Krasicki, Aleksander Puszkina.	2 punkty									
5. Którzy z nich są związani z Wilnem i w jaki sposób?	2 punkty	Pytania sprawdzające umiejętność zastosowania zdobytej wiedzy								
6. Które dwie z podanych cech odnoszą się do dramatu romantycznego? Jest to gatunek: a) odznaczający się podniosłym tonem, sławiący wybitne wydarzenia i postacie; b) odrzucający klasyczną zasadę trzech jedności; c) nawiązujący do doświadczeń dramaturgicznych Szekspira; d) zawierający narrację subiektywną.	1 punkt	Pytania sprawdzające wiedzę na zasadzie skojarzenia								
7. Dopasuj do siebie wyrazy z obu rubryk, np. G – 7		Pytania sprawdzające wiedzę o utworach								
<table border="1"> <tr> <td>A) Gustaw</td> <td>Senator</td> </tr> <tr> <td>B) Gerwazy</td> <td>Ksiądz Robak</td> </tr> <tr> <td>C) Nowosilcow</td> <td>Scyzoryk</td> </tr> <tr> <td>D) Jacek Soplica</td> <td>Pustelnik</td> </tr> </table>	A) Gustaw	Senator	B) Gerwazy	Ksiądz Robak	C) Nowosilcow	Scyzoryk	D) Jacek Soplica	Pustelnik		
A) Gustaw	Senator									
B) Gerwazy	Ksiądz Robak									
C) Nowosilcow	Scyzoryk									
D) Jacek Soplica	Pustelnik									
Odpowiedzi: A- _ B- _ C- _ D- _	2 punkty									
8. Scharakteryzuj postawę Konrada, w świetle jego słów <i>Ja i ojczyzna to jedno, // Nazywam się Milijon – bo za miliony // Kocham i cierpię katusze.</i> Swoją wypowiedź zapisz w postaci notatki z 7 zdań.	5 punktów	Pytania sprawdzające umiejętność analizowania i interpretowania								
9. Które wartości romantyczne należałoby wskrzesić i wcielić również współcześnie? Podaj dwa takie przykłady i uzasadnij swoje zdanie (ok.5-7 zdań).	5 punkty	Pytania sprawdzające umiejętność analizowania, interpretowania i krytycznej oceny zdobytej wiedzy								

Punkty	Ocena	Poziom
28	10	najwyższy
26	9	
24	8	podstawowy
21	7	
18	6	zadowalający
15	5	
12	4	
9	3	
		niedostateczny

Pavyzdžiai. Rusų kalba

Составляя тесты по определенным темам и разделам, необходимо опираться на таксономию (Блума или Марзано). В тестах должны быть открытые и закрытые вопросы. Тест должен проверять знания, разные навыки и умения. Ответ на вопрос, проверяющий конкретные знания, оценивается не более 0,5 баллов. Ответ на вопрос, проверяющий умения и навыки (например, анализ, интерпретация и т.д.) оценивается от 1 до 3 баллов в зависимости от сложности.

Тест по роману М. Булгакова

«Мастер и Маргарита»

1. Назовите время и место действия романа. (0,5 балла)	1. Вопрос открытый. Проверка конкретных знаний.
2. Чем вам запомнился образ Маргариты? Понравилась ли вам эта героиня романа? Аргументируйте свой ответ. (1 балл)	2. Вопрос открытый. Анализ.
3. Зачем Воланд проводит сеанс черной магии в Варьете? Чем его внимание привлекла Москва? (1 балл) А) Он хочет проверить, насколько отказ от религии изменил москвичей; Б) Он хочет посмотреть на москвичей, так как Москва – столица атеистического государства; В) Он хочет доказать жителям столицы, что сатана существует и он всемогущ.	3. Вопрос закрытый. Проверка знаний и анализ.
4. Кого и за что наказывает Воланд и его свита наиболее сурово? Не менее 3-х примеров. (1,5 балла)	4. Вопрос открытый. Проверка знаний и анализ.
5. Можно ли поставить знак равенства между Иисусом из «Нового завета» и Иешуа из романа? Приведите не менее 3-х доказательств. (1,5 балла)	5. Вопрос открытый. Проверка знаний и интерпретация.
6. Какой грех считал самым страшным Иешуа и почему? (1,5 балла)	6. Вопрос открытый. Проверка знаний и анализ.
7. Почему Мастер лишён имени и биографии? Какую тему (проблему) он олицетворяет в романе? (2 балла)	7. Вопрос открытый. Анализ и интерпретация.
8. Предложите оригинальную и актуальную тему сочинения. (1 балл)	8. Вопрос открытый. Анализ и синтез.

Patenkinamasis lygis	Pagrindinis lygis	Aukštesnysis lygis
4–5 taškai	6–8 taškai	9–10 taškų

Taškai	Pažymys
9,5–10	10
8,5–9	9
7,5–8	8
6,5–7	7
5,5–6	6
4,5–5	5
3,5–4	4
2,5–3	3
0–2	2

ĮSIVERTINIMO PAVYZDŽIAI

Pavyzdžiai. Lenkų kalba

Metoda nedokończonych zdań

- W ciągu 2 minut uczniowie na małych kartkach uzupełniają początki zdań.

Wariant A	Wariant B
Dzisiaj na lekcji się dowiedziałem....	3 najważniejsze rzeczy, których dzisiaj nauczyłem się na lekcji:
Najbardziej mnie zainteresowało...
Zrozumiałem, dobrze opanowałem...
Wydało mi się trudne...	1–2 rzeczy, których muszę się nauczyć na kolejną lekcję: 1 rzecz, której wcale nie rozumiem:

Wariant C
Dowiedziałem się, że charakterystyka powinna się składać z 3 części:, oraz We wstępie należy.....
W rozwinięciu wymieniamy..... W zakończeniu

- Kartki nauczyciel zbiera do pudła lub kapelusza, a treść uczniowskich zdań pozwoli mu zorientować się, w jaki sposób uczniowie zrozumieli materiał lekcyjny, co było dla nich łatwe i atrakcyjne, a co trudniejsze i nad czym warto jeszcze popracować.
- Taka krótka refleksja pozwala również uczniowi ocenić swoją wiedzę i udział w lekcji.

Metoda trzech kolorów (semafor)

Uczniowie w notatkach zaznaczają kolorami:

Zielonym – zrozumiałem, opanowałem, wiem;

Żółtym – nie do końca zrozumiałem, powinienem jeszcze popracować, powtórzyć;

Czerwonym – nie umiem, wydaje mi się trudne.

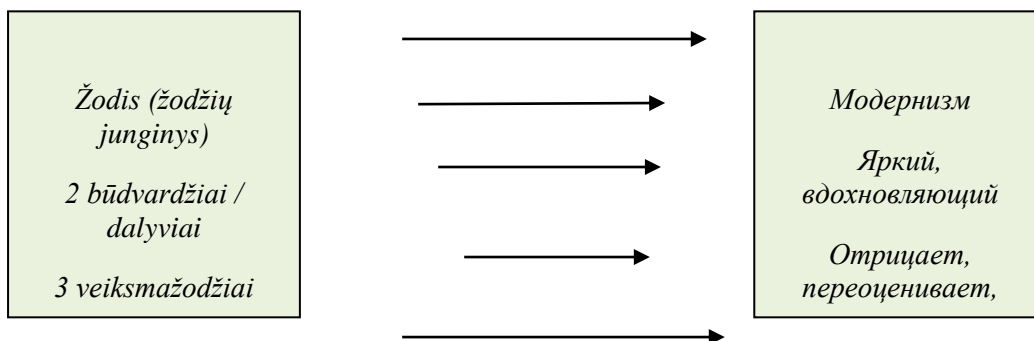
Jest to dobry sposób selekcjonowania materiału, który należy opracować, a także oceniania poziomu swojej wiedzy.

Tablica pytań

Nauczyciel na początku lekcji (bądź cyklu lekcji) w łatwo dostępnym dla uczniów miejscu umieszcza *Tablicę pytań*. Uczniowie po każdej lekcji mogą zamieścić na niej pytania, które u nich powstały w toku lekcji, lub problemy, których nie zrozumieli. Jest to czytelny sygnał dla nauczyciela, sugerujący mu, jakie rzeczy powinien akcentować w toku lekcji. Dla uczniów zaś ta metoda pomaga zweryfikować swoją wiedzę. Można ją również połączyć z metodą trzech kolorów.

Pavyzdžiai. Rusų kalba

Penkiaeilis – tai perteikiantis informaciją lakoniška forma eilėraštis, kuris gali būti panaudotas refleksijai¹.

¹ Синквейн как приём рефлексии помогает учителю узнать / понять, как учащиеся освоили материал / тему урока.